
8. Informacje na temat funkcjonujących przedsiębiorstw.....2

Spis treści

8.1. Krótka historia.	2
8.2. Forma prawna i struktura własności.	3
8.3. Istniejąca lub potencjalna konkurencja na rynku oferowanych usług i porównanie cen w przekroju regionalnym i krajowym.	5
8.4. Obecny udział przedsiębiorstwa w rynku usług wodno-ściekowych.	7
8.5. Strategia przedsiębiorstwa w zakresie jakości i wielkości świadczonych usług (m.in. opcje konserwacji i napraw, poprawa efektywności zarządzania, opcje restrukturyzacyjne, zmiany w polityce cenowej, zmiany w procesach decyzyjnych, opcje inwestycyjne).	8
8.6. Sytuacja finansowa (obejmująca 4 lata wstecz).	12

8.1. Krótka historia.

Zarządzania gospodarką wodno-ściekową na obszarze przedsięwzięcia realizowane było w ostatnich latach dwojako:

- ➔ systemem „indywidualnym”, w którym działało wiele jednostek organizacyjnych (zakładów) wodno-ściekowych należących do gmin, których działalność sprowadzała się głównie do eksploatacji istniejącej infrastruktury,
- ➔ systemem „wspólnym”, gdzie od 2000 roku gminy rozpoczęły budowę nowoczesnego systemu zarządzania gospodarką ściekową, tworząc wspólny program inwestycyjny oraz wspólne przedsiębiorstwo, w którego działalności na pierwszy plan wysunęło się przygotowanie inwestycji ściekowych - zarówno rozwojowych jak i odtworzeniowych, celem świadczenia usług o wysokim standardzie.

Gospodarka wodna - jako podstawowa - została wcześniej uporządkowana dzięki działaniom indywidualnym poszczególnych gmin. W roku 2007 gmina Cieszków zakończyła kompleksową modernizację SUW.

Stosowne dane i analizy zaprezentowano w Rozdziale 7.

Poniżej przedstawiony został stan obecny zarządzania gospodarką wodno-ściekową oraz podstawowe fakty opisujące przemiany w ostatnich latach, które doprowadziły do utworzenia, w dniu 24 stycznia 2006 roku, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. (dalej PGK).

1) Gminne zakłady gospodarki wodno-ściekowej

W zarządzaniu komunalną gospodarką wodno-ściekową na obszarze przedsięwzięcia w poszczególnych gminach nastąpiły w ostatnich latach stosunkowo niewielkie zmiany. Charakterystykę zakładów, które eksploatowały systemy gospodarki wodno-ściekowej na obszarze przedsięwzięcia w okresie ostatnich trzech lat przedstawiono w Rozdziale 7.

Na obszarze przedsięwzięcia tylko 2 gminy (Milicz i Żmigród) posiadają własną infrastrukturę wodno-ściekową. W gminie Cieszków brak systemu kanalizacyjnego, a zarządzanie gospodarką wodną prowadzone jest przez specjalistów zatrudnionych w Urzędzie Gminy.

Rola zakładów gminnych sprowadzała się głównie do poprawnej eksploatacji i utrzymania istniejącej infrastruktury w celu zapewnienia ciągłości usług. Inwestycje rozwojowe, modernizacje i większe remonty, realizowane były bezpośrednio przez gminy ze środków budżetowych gmin uzupełnianych o środki zewnętrzne (np. z funduszu SAPARD), jednak ich zakres nie był wystarczający. Istniejąca infrastruktura ulegała stopniowej dekapitalizacji.

Taka sytuacja wymagała bardziej kompleksowego działania oraz większej koncentracji i wysiłku finansowego przy wsparciu funduszy UE dla realizacji niezbędnych inwestycji, odtworzeń i modernizacji. Gminy rozpoczęły tworzenie nowego, „wspólnego” systemu, przedstawionego w dalszej części niniejszego rozdziału.

Szczegółowe informacje dotyczące stanu infrastruktury wodno-ściekowej w poszczególnych gminach znajdują się w Rozdziale 7.

2) Tworzenie nowego systemu zarządzania gospodarką ściekową

W 2006r. władze 9 gmin, kierując się zasadami efektywnego zarządzania, rozpoczęły proces przygotowania podstaw do powołania wspólnego, komunalnego przedsiębiorstwa prowadzącego gospodarkę ściekową. Stworzenie podmiotu odpowiedzialnego zarówno za inwestowanie i odtwarzanie majątku, jak również za świadczenie usług o wysokim standardzie, było jednym z warunków ubiegania się o środki z Funduszu Spójności na realizację inwestycji.

Pierwszym krokiem w tym kierunku było utworzenie w 2000r. Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Doliny Baryczy (Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział Cywilny, Sekcja Rejestrowa, dnia 27 czerwca 2000r. wpisał SGiPDB do rejestru stowarzyszeń), które zajęło się w imieniu założycieli opracowaniem wspólnego przedsięwzięcia w zakresie gospodarki ściekowej. SGiPDB zleciło opracowanie Wstępnego Studium Wykonalności dla planowanego przedsięwzięcia wraz z oceną jego oddziaływania na środowisko.

Do przedsięwzięcia przystąpiło dziewięć z 10-ciu gmin zrzeszonych w SGiPDB (Cieszków, Góra, Jemielno, Milicz, Niechlów, Wińsko, Wąsosz, Twardogóra i Żmigród). Po spełnieniu warunków wstępnej selekcji projektów, SGiPDB zwróciło się w 2005r. do instytucji zarządzającej Funduszem (NFOŚiGW) o wsparcie techniczne w zakresie opracowania pełnego Studium Wykonalności dla przedsięwzięcia wraz z wnioskiem o jego dofinansowanie i uzyskało akceptację. Wynikiem jest niniejsze SW.

Dnia 24.01.2006r. 9 gmin należących do SGiPDB, tj: Cieszków, Wińsko, Jemielno, Niechlów, Góra, Twardogóra, Wąsosz, Milicz i Żmigród, utworzyło Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. PGK powołane zostało do prowadzenia całokształtu zadań z zakresu gospodarki ściekowej na obszarze gmin – założycieli Spółki, w tym do dalszego przygotowania, a następnie realizacji przedsięwzięcia „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy” oraz świadczenia usług odbioru i oczyszczania ścieków na bazie istniejącej infrastruktury oraz majątku wytworzonego w wyniku realizacji przedsięwzięcia.

W toku prac przygotowawczych, z powodu niekwalifikowalności znacznej części zadań inwestycyjnych do Funduszu Spójności, z udziału w przedsięwzięciu zrezygnowało 6 gmin. W związku z tymi zmianami nastąpiły odpowiednio zmiany w Umowie Spółki. Zgodnie z zapisami Umowy, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. jest własnością 3 gmin: Milicz, Żmigród i Cieszków.

Ponieważ istniejący system zarządzania infrastrukturą zaopatrzenia w wodę funkcjonuje poprawnie, gminy zdecydowały się nie włączać go do PGK.

8.2. Forma prawna i struktura własności.

1) Stan prawny, organizacyjny i majątkowy PGK „Dolina Baryczy” Sp. z o.o.

PGK „Dolina Baryczy” utworzone zostało w dniu 24. 01. 2006 r. przez gminy należące do SGiPDB, w dniu 20.04.2006r. PGK uzyskało wpis do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem 0000255485. Jest to spółka komunalna ze 100% kapitałem gmin założycieli tego przedsiębiorstwa.

➔ Przedmiot działania:

- Odprowadzanie ścieków,
- Oczyszczanie ścieków,
- Czyszczenie i splukiwanie urządzeń ściekowych,
- Budowa sieci kanalizacyjnych, obiektów budowlanych, budynków służących odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków,
- Badania i analizy techniczne,
- Prowadzenie gospodarki osadami.

➔ Kapitał zakładowy i udziały: Kapitał zakładowy Spółki od 24 lipca 2009 roku wynosi 58 091 000,00 zł (pięćdziesiąt osiem milionów dziewięćdziesiąt jeden tysięcy złotych) i dzieli się na 116 182 (sto szesnaście tysięcy sto osiemdziesiąt dwa) równe i niepodzielne udziały po 500 zł (pięćset złotych) każdy udział. Wspólnicy objęli udziały w następujący sposób:

- Gmina Cieszków - objęła 758 udziałów łącznej wartości 370 000 zł,

-
- Gmina Milicz – objęła 78 517 udziałów łącznej wartości 39 225 500 zł,
 - Gmina Żmigród - objęła 36 907 udziałów łącznej wartości 18 453 500 zł.
- ➔ Władze Spółki:
- Zarząd,
 - Rada Nadzorcza,
 - Zgromadzenie Wspólników.
- ➔ Majątek: W celu wyposażenia PGK w majątek komunalny, gminy przeprowadziły inwentaryzację i zleciły wycenę infrastruktury ściekowej przed jej przekazaniem do spółki. Wycena majątku została przeprowadzona przez Biuro Usług Inwestycyjnych „ATAREX” – Lech Tarnawski w Jeleniej Górze w listopadzie 2007 roku.

Do PGK „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. gminy wniosły majątek służący zbiorowemu oczyszczaniu i zbiorowemu odprowadzaniu ścieków o łącznej wartości 56 388 337 zł, w tym:

a) Gmina Żmigród z dniem 1.01.2008 roku wniosła majątek o wartości 17 875 455 zł.

W skład przekazanego majątku weszły:

- Grunty o wartości 286 157 zł,
- Oczyszczalnia ścieków o wartości 3 490 100 zł,
- Przepompownię o wartości 92 676 zł,
- Kanalizacja i przyłącza o wartości 14 006 522 zł.

Pozostały majątek gminy Żmigród, z uwagi na konieczność uporządkowania stanów prawnych w księgach wieczystych, PGK przejęło w dzierżawę. Umowa dzierżawy została podpisana w dniu 21.12.2007 r. w Miliczu, zaś dzierżawa majątku określonego w umowie rozpoczyna się z dniem 1.01.2008 r. Umowa została zawarta na okres 12 miesięcy oraz aneksowana na kolejne 12 miesięcy, tj. do końca 2009 roku.

W skład dzierżawionego majątku wchodzi 13 pompowni, tj.:

- Pompownia główna nr 1 w Żmigrodzie przy ul. Wiejskiej,
- Pompownia lokalna nr 2 w Żmigrodzie przy ul. Kolejowej,
- Pompownia lokalna nr 3 w Żmigrodzie przy ul. Czereśniowej,
- Pompownia lokalna nr 4 w Żmigrodzie przy ul. Wrocławskiej,
- Pompownia lokalna nr 5 w Żmigrodzie przy ul. Mickiewicza,
- Pompownia lokalna w Żmigrodzie przy ul. Willowej,
- Pompownia lokalna w Żmigrodzie przy ul. Obornickiej,
- Pompownia lokalna P-1 w Żmigrodzku,
- Pompownia lokalna P-2 w Żmigrodzku,
- Pompownia lokalna P-3 w Żmigrodzku,
- Pompownia lokalna P-4 w Borkach,
- Pompownia lokalna P-5 w Borkach,
- Pompownia lokalna P-6 w Garbcach.

Wartość dzierżawionego majątku wynosi łącznie 653 200 zł, w tym grunty 48 660 zł. oraz pompownie 604 540 zł. Wysokość czynszu dzierżawnego ustalono w wysokości 2 267 zł/miesiąc. Z chwilą uregulowania stanu prawnego, nastąpi przekazanie w/w majątku do PGK (koniec 2009 roku).

b) Gmina Milicz z dniem 1.02.2008 roku wniosła majątek o wartości 38 512 885 zł.

W skład przekazanego majątku weszły:

- Grunty o wartości 658 012 zł,
- Oczyszczalnie ścieków o wartości 8 346 432 zł,
- Przepompownię o wartości 269 477 zł,
- Kanalizacja i przyłącza o wartości 29 238 991 zł.

Do czerwca 2009 roku gmina Milicz planuje przekazanie do PGK pozostałą część posiadanego majątku kanalizacyjnego o wartości 3 067 921 zł.

c) Gmina Cieszków nie posiada majątku ściekowego.

Mając na uwadze powyższe, przewiduje się ich majątek PGK do końca roku 2009 wzrośnie o 3 721 121 zł i wyniesie sumarycznie 60 109 458 zł.

PGK wyposażone w istniejącą infrastrukturę ściekową, potencjał ludzki, w tym utworzony w jego strukturze zespół JRP (Jednostka Realizująca Projekt), będzie w pełni przygotowane do realizacji przedsięwzięcia „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy”.

2) Stan władania infrastrukturą wodno-ściekową na obszarze przedsięwzięcia przez inne podmioty

Poza zakładami gminnymi, na obszarze przedsięwzięcia jedynie niewielki zakres usług wodnych świadczą inne zakłady posiadające własną infrastrukturę wodną.

Zgodnie z harmonogramem realizacji inwestycji zawartym w rozdziale 14, od dnia 01.01.2008r. PGK „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. przejęło od gminy Żmigród (Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej) zadania z zakresu oczyszczania ścieków na terenie gminy Żmigród. Natomiast od dnia 1.02.2008 r. PGK rozpoczęło działalność na terenie gminy Milicz. PGK przejęło zarówno majątek jak i pracowników pracujących w zakładach komunalnych Milicza i Żmigrodu na stanowiskach związanych z gospodarką ściekową.

W strukturach dotychczasowych zakładów budżetowych pozostały zadania związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania gospodarki wodnej na terenie gmin wchodzących w skład realizowanego przedsięwzięcia.

8.3. Istniejąca lub potencjalna konkurencja na rynku oferowanych usług i porównanie cen w przekroju regionalnym i krajowym.

Zaspokojenie zbiorowych potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odbioru i oczyszczania ścieków, stanowi zadanie własne samorządu gminnego – Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Zasady prowadzenia gospodarki wodno – ściekowej precyzuje Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.).

Obowiązek zapewnienia usług z zakresu gospodarki wodno – ściekowej, spoczywający na samorządzie gminnym, wytworzył monopol naturalny o charakterze lokalnym, na terenie którego występuje z reguły jeden dostawca wody i odbiorca ścieków. Tego rodzaju monopol występuje również na obszarze przedsięwzięcia. Wysoki koszt budowy infrastruktury technicznej oraz koszt eksploatacji i odtworzenia, skutecznie hamuje rozwój konkurencji.

1) Obecna konkurencja w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odbioru i oczyszczania ścieków

Na obszarze przedsięwzięcia występuje niewielka konkurencja w sektorze wodno-ściekowym, a tworzą ją zakłady komunalne sąsiednich gmin lub ich związków, co przedstawiono w Tabeli 8-1.

Tabela 8-1. Zakłady nie należące do gmin, świadczące usługi wodne na obszarze przedsięwzięcia.

Lp.	Obszar działania	Gospodarka wodna
1	Gmina Żmigród	Zakład Wodociągowy Związku Gmin Bychowo, 55-110 Prusice, ul. Kolejowa 3
2	Gmina Żmigród	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu, ul. Półwiejska

Źródło: Dane SGIPDB.

Zaopatrzenie w wodę

W zakresie zaopatrzenia miejscowości obszaru przedsięwzięcia w wodę konkurencję zakładom gminnym stwarzały związki międzygminne oraz zakład budżetowy sąsiedniej gminy Rawicz.

Występująca także na obszarze przedsięwzięcia integracja sieci pozwala na zaistnienie wzajemnego (zwrotnego) zaopatrywania się w wodę pomiędzy poszczególnymi gminami. Ma to jednak głównie na celu zwiększenie pewności zasilania - bezpieczeństwa dostaw, a nie konkurencji.

Odbiór i oczyszczanie ścieków

W zakresie odbioru ścieków od mieszkańców brak konkurencji z zakładami gminnymi. Natomiast niektóre zakłady produkcyjne posiadają własne oczyszczalnie ścieków. Informacje o tych zakładach przedstawiono w Rozdziale 7 w punkcie 7.3.

2) Potencjalna konkurencja na rynku usług wodno-ściekowych

Konkurencja w świadczeniu usług wodociągowych utrzyma się nadal. Od 01.02.2008r. obowiązek świadczenia usług odbioru i oczyszczania ścieków na terenie 3 gmin spoczywać będzie na PGK „Dolina Baryczy”. Po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia PGK będzie posiadać 3 własne oczyszczalnie ścieków wraz z systemami kanalizacji. Zakłady przemysłowe posiadające własną infrastrukturę wodno-ściekową (patrz Rozdział 7) nie wyrażają woli odprowadzania ścieków do komunalnych oczyszczalni ścieków.

Zgodnie z ustanowioną aglomeracją, dla części gminy Cieszków gospodarka ściekowa polegać będzie na przesyle ścieków z tych terenów systemem kanalizacji należącym do PGK, do oczyszczalni w Zdunach (OŚ Zduny). PGK ograniczy dzięki temu koszty inwestycyjne, lecz poniesie wyższe koszty eksploatacyjne, płacąc sąsiadom za usługi oczyszczania ścieków.

Stworzony zostanie w ten sposób system oparty na zaakceptowaniu „konkurencji” poprzez włączenie jej do współpracy na warunkach korzystnych dla obu stron, a przede wszystkim dla dobra mieszkańców i zakładów położonych peryferyjnie na obszarze przedsięwzięcia. Gminy zawarły wstępną umowę w sprawie zasad współpracy i rozliczania kosztów oczyszczania ścieków. Porozumienie zawarto w dniu 01.10.2004r. w Cieszkowie pomiędzy Gminą Zduny, Gminą Cieszków oraz Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Doliny Baryczy wraz z późniejszym aneksem z dnia 20.10.2006r.

Porozumienie przedstawiają załączniki do Rozdziału 7.

8.4. Obecny udział przedsiębiorstwa w rynku usług wodno-ściekowych.

Obecny udział gminnych zakładów w świadczeniu usług wodnych na obszarze przedsięwzięcia jest dominujący. W 2007 roku zakłady gminne (z uwzględnieniem Urzędu Gminy Cieszków), świadczyły usługi dla następujących odbiorców wody oraz dostawców ścieków:

- gospodarstw domowych,
- instytucji,
- podmiotów gospodarczych.

Szczegółowe dane o dostawie wody i odbiorze ścieków w latach 2004-2007 przedstawiono w Rozdziałach 6 i 7. Ilość dostarczonej wody oraz ilość odebranych i oczyszczonych ścieków przez poszczególne zakłady gminne i inne komunalne, za 2007 rok, przedstawiono sumarycznie w Tabeli 8-2.

Tabela 8-2. Ilość wody dostarczonej oraz odebranych i oczyszczonych ścieków przez poszczególne zakłady gminne i pozostałe na obszarze przedsięwzięcia w 2007 r.

Lp.	Gmina	Operator	Ilość dostarczonej wody (dm ³ /rok)	Ilość odebranych i oczyszczonych ścieków (dm ³ /rok)
I	ZAKŁADY GMINNE			
1	Cieszków	Urząd Gminy Cieszków	140 634	-
2	Milicz	Zakład Usług Komunalnych w Miliczu	872 400	2 134 000
3	Żmigród	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Żmigrodzie	393 500	386 000
II	INNE ZAKŁADY KOMUNALNE			
1	Żmigród	Zakład Wodociągowy Związku Gmin Bychowo	146 200	-
2	Żmigród	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu	b.d	-

Źródło: Dane z księgowości zakładów.

Od dnia 01.02.2008r. eksploatację komunalnej infrastruktury gospodarki ściekowej w 3 gminach objętych przedsięwzięciem rozpoczęło PGK „Dolina Baryczy”. Od tej chwili udział PGK w rynku usług ściekowych na obszarze przedsięwzięcia wynosi 100%.

8.5. Strategia przedsiębiorstwa w zakresie jakości i wielkości świadczonych usług (m.in. opcje konserwacji i napraw, poprawa efektywności zarządzania, opcje restrukturyzacyjne, zmiany w polityce cenowej, zmiany w procesach decyzyjnych, opcje inwestycyjne).

W dalszej części rozdziału analizie poddano 2 zakłady prowadzące gospodarkę wodno-ściekową gmin Milicz i Żmigród, które dysponowały gminną infrastrukturą ściekową i prowadziły zadania z zakresu odbioru i oczyszczania ścieków.

Szczegółowy opis dotyczący stanu infrastruktury wodno-ściekowej został zawarty w punkcie 7.3 niniejszego Studium.

Działalność tych zakładów dostarcza danych dotyczących wielkości i struktury kosztów i przychodów, które mogą posłużyć do ustalenia prognozy kosztów i przychodów z istniejącej infrastruktury, przenoszonych w całości do PGK, jak również do prognozy na dalsze lata analizy.

Zakłady te, poza gospodarką wodno-ściekową, prowadziły również działalność w zakresie: gospodarki odpadami stałymi, utrzymania cmentarzy, zieleni, dróg itd. Dane z zakresu gospodarki ściekowej wyodrębniono wszędzie tam, gdzie to było możliwe ze względu na system prowadzenia księgowości w zakładach budżetowych o szerokim profilu działania.

1) Konserwacje i naprawy

Plan konserwacji i przeglądów - ustalany w każdym zakładzie gminnym na okres roczny - realizowany był z bieżących wpływów uzyskiwanych z przychodów za dostawę wody oraz odbiór ścieków. Zgodnie z tym planem oraz dokumentacją techniczno – ruchową dokonywano terminowych przeglądów i konserwacji urządzeń oraz wymiany części szybko zużywających się. Usługi serwisowe świadczone przez producentów i dostawców wykonywane były terminowo.

Dla bieżącego dozoru pracy urządzeń oraz konserwacji i usuwania awarii zakłady posiadały pogotowia wodno-ściekowe. W przypadku awarii związanych z zasilaniem elektroenergetycznym, zakresy odpowiedzialności przedsiębiorstwa energetycznego i operatorów infrastruktury wodno-ściekowej był ściśle określone.

W działalności bieżącej, zakłady gminne postępowały zgodnie z uchwalonymi przez Rady Gmin „Regulaminami dostarczania wody i odprowadzania ścieków”.

W w/w Regulaminach określone zostały standardy obsługi w zakresie:

- ➔ minimalnego poziomu usług świadczonych,
- ➔ warunków i trybu zawierania umów z odbiorcami,
- ➔ sposobu rozliczeń w oparciu o stawki opłat ustalone w taryfach,
- ➔ warunków przyłączenia do sieci,
- ➔ sposobu postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody, jak również jakości ścieków wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej przez dostawców,
- ➔ sposobu załatwiania reklamacji oraz sposobu informowania odbiorców o zakłóceniach w dostawie wody i odbiorze ścieków.

2) Poprawa efektywności zarządzania

Racjonalizację i poprawę efektywności działania PGK planuje uzyskać następująco:

Organizacja:

- ➔ Pełnienie przez PGK obowiązków POZR i utworzenie w swojej strukturze Jednostki Realizującej Projekt (JRP), pozwoli na prowadzenie przedsięwzięcia inwestycyjnego,

przy równoczesnej eksploatacji infrastruktury i świadczeniu usług odbioru i oczyszczania ścieków, co umożliwi kontrolę wpływu rozwiązań inwestycyjnych na proces eksploatacji obiektów oraz jakość usług,

- ➔ Usytuowanie w każdym z 2 oddziałów (wg schematu organizacyjnego - Rozdział 12) działów wspólnych, w tym: pogotowia technicznego z właściwym zapleczem, laboratorium, magazynu części zamiennych i szybko zużywających się, które to działy obecnie utworzone są oddzielnie w każdym zakładzie gminnym,
- ➔ Zainstalowanie w trakcie realizacji przedsięwzięcia na obiektach oczyszczalni ścieków i pompowni, nowoczesnych systemów pomiarów i automatyki oraz transmisji danych, co wpłynie na sprawną pracę obiektów i oszczędzi czas pracy personelu obsługującego,
- ➔ Zapewnienie właściwego i szybkiego przepływu informacji pomiędzy stanowiskami pracy,

Kadra:

- ➔ Lepsze wykorzystanie zatrudnionej kadry inżynierskiej do zarządzania większą ilością oczyszczalni ścieków wraz z systemami kanalizacji - w oddziałach terenowych zaplanowano 2 oddziały do obsługi 3 oczyszczalni ścieków wraz z systemami kanalizacji w 4 zlewniach,
- ➔ Podnoszenie kwalifikacji personelu poprzez systematyczne szkolenia zawodowe,
- ➔ Wprowadzenie systemu kontroli wewnętrznej.

3) Opcje restrukturyzacyjne

Strategia istniejących gminnych zakładów budżetowych dotyczy głównie planów właściwej eksploatacji infrastruktury, przeglądów i napraw oraz świadczenia na tej bazie usług wodno-ściekowych. Zakłady nie miały możliwości wypracowywania przychodów w wysokości pozwalającej na planowanie rozwoju infrastruktury, a nawet na pokrycie kosztów większych remontów i modernizacji, gdyż amortyzacja majątku nie była dotychczas ujmowana w kalkulacji opłat za dostawę wody i odbiór ścieków. Przychody z opłat wystarczały zaledwie na podtrzymanie ruchu poprzez bieżącą konserwację oraz najpilniejsze, niewielkie naprawy, wykonywane w większości przez własny personel. Inwestycje rozwojowe, jak również większe naprawy i realizowane były ze środków budżetowych gmin – właścicieli infrastruktury.

W celu restrukturyzacji systemu gminy zrzeszone od 2000r. w SGiPDB zaangażowały się finansowo i organizacyjnie w opracowanie programu inwestycyjnego pt. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy”, jak również w stworzenie wspólnej struktury zarządzania całokształtem gospodarki ściekowej na obszarze gmin.

4) Zmiany w polityce cenowej

Dotychczasowa polityka cenowa w gminnych zakładach gospodarki wodno- ściekowej.

Opłaty za dostawę wody oraz odprowadzania ścieków dla zakładów gminnych były zatwierdzane uchwałami Rad poszczególnych gmin w sprawie zatwierdzenia taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, na podstawie "Wniosku o zatwierdzenie taryf", przedkładanego radom gmin przez te zakłady - do końca października roku poprzedzającego wprowadzenie nowych taryf.

Stawki opłat za dostawę wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków na obszarze przedsięwzięcia w latach 2004 – 2007 przedstawia Tabela 8-3.

Tabela 8-3. Analiza taryf na obszarze przedsięwzięcia oraz obowiązującej w gminie Zduny.

Gmina	L.p.	Rodzaj opłat	Stawka opłat brutto (VAT 7%) [zł/m ³]			
			2004	2005	2006	2007
CIESZKÓW	1.	Stawka opłat za dostawę wody	2,23	2,23	2,23	2,23
	2.	Stawka opłat za odbiór i oczyszczanie ścieków	-	-	-	-
	3.	Łącznie	2,23	2,23	2,23	2,23
MILICZ	1.	Stawka opłat za dostawę wody	2,27	2,27	2,27	2,27
	2.	Stawka opłat za odbiór i oczyszczanie ścieków	2,41	2,41	2,41	2,41
	3.	Łącznie	4,68	4,68	4,68	4,68
ŻMIGRÓD	1.	Stawka opłat za dostawę wody	1,97	1,97	1,97	1,97
	2.	Stawka opłat za odbiór i oczyszczanie ścieków	2,28	2,91	2,91	2,91
		Łącznie	4,25	4,88	4,88	4,88
ZDUNY	1.	Stawka opłat za dostawę wody	bd	bd	bd	bd
	2.	Stawka opłat za odbiór i oczyszczanie ścieków	3,53	3,53	bd	bd
	3.	Łącznie	bd	bd	bd	bd

Źródło: Dane z Urzędów Gmin.

Porównanie cen w przekroju regionalnym i krajowym

Średnie stawki opłat brutto za dostawę wody i odbiór ścieków na terenie województwa dolnośląskiego oraz powiatu milickiego zostały przedstawione w Rozdziale 6.

Kalkulacja opłat za usługi dostawy wody oraz odbioru i oczyszczania ścieków

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886), poziom cen przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne oblicza uwzględniając:

- ➔ Koszty eksploatacji i utrzymania,
- ➔ Koszty zakupionej przez siebie wody lub wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych nie będących jego własnością,
- ➔ Spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji,
- ➔ Spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- ➔ Rezerwy na należności nieregularne,
- ➔ Marżę zysku.

Polityka cenowa przedsiębiorstwa (zakładu) powinna uwzględniać wszystkie powyższe kategorie kosztowe, przy jednoczesnym dążeniu do optymalizacji kosztów związanych z eksploatacją i utrzymaniem.

Zaległości płatnicze

Istotnym elementem polityki cenowej jest zapewnienie terminowych wpłat należności od odbiorców. Płatność w terminie 14 dni od dnia doręczenia. Rachunki za dostawę wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków dostarczane są do domów przez zakłady gminne każdego miesiąca, co ułatwia planowanie wydatków z budżetów domowych.

Przeanalizowano poziom ściegłości dotyczący gospodarki ściekowej w gminie Żmigród i Milicz.

Z informacji uzyskanych z Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Żmigrodzie wynika, iż nie są prowadzone statystyki z powodu braku odpowiedniego oprogramowania, jednak poziom należności nieściągalnych jest znikomy.

W Zakładzie Usług Komunalnych w Miliczu poziom należności nieściągalnych w latach 2004-2005 kształtował się na poziomie 2,26% w stosunku do przychodów, w roku 2006 na poziomie 1,24%, a w roku 2007 na poziomie 3,0%. Średni poziom należności nieściągalnych w okresie ostatnich trzech lat kształtował się na poziomie 2,22%.

Tabela 8-4. Poziom należności nieściągalnych w latach 2004-2007 w Zakładzie Usług Komunalnych w Miliczu. [w tys. zł]

Podmiot	Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Zakład Usług Komunalnych w Miliczu	Należności nieściągalne	90	50	146
	Przychody ogółem	4 002	4 024	4 882

Zmiany w kształtowaniu cen

Koszty gospodarki wodno-ściekowej ujęte we wnioskach o zatwierdzenie taryf nie obejmowały amortyzacji majątku. Odpisy amortyzacyjne dokonywane były wyłącznie jako operacje księgowe. Na skutek tego brak jest w zakładach gminnych środków na odtworzenie majątku, a jego stan techniczny stale ulega pogorszeniu.

Przedsiębiorstwo PGK będzie ujmowało we wnioskach o zatwierdzenie taryf koszty amortyzacji. Zanieczyszczający będzie więc uiszczał wyższe opłaty za odbiór i oczyszczanie ścieków. Ponieważ jednak wszystkie sieci kanalizacyjne będą obsługiwane przez PGK, dlatego realizacja przedsięwzięcia spowoduje usprawnienie pracy całego systemu gospodarki ściekowej (zmiany w zarządzaniu, automatyzacja procesu, wprowadzenie systemu transmisji danych, ograniczenie dopływu wód deszczowych na obiekty oczyszczalni w wyniku modernizacji kanalizacji ogólnospławnej i inne działania), a w konsekwencji utrzymanie cen za ścieki na akceptowalnym poziomie.

5) Zmiany w procesach decyzyjnych

W nowym przedsiębiorstwie, w związku z centralizacją obszaru funkcjonowania gospodarki ściekowej, nastąpi również centralizacja decyzji. W ten sposób możliwe będzie uzyskanie lepszych, w porównaniu z obecnymi, efektów technologiczno-ekonomicznych ze względu na dysponowanie przez PGK „Dolina Baryczy” większym majątkiem oraz szerszą informacją na temat funkcjonowania gospodarki ściekowej na obszarze działania.

6) Opcje inwestycyjne

W latach poprzedzających realizację przedsięwzięcia, inwestycje w sektorze wodno-ściekowym prowadzone były ze środków pochodzących z budżetów gmin, z pożyczek zaciągniętych przez gminy, jak również z Funduszu Sapard. Gminy nie korzystały ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, gdyż przygotowywały się do realizacji zaplanowanych inwestycji w ramach wspólnego przedsięwzięcia skierowanego do Funduszu Spójności.

Inwestycje były realizowane przez gminy w takim zakresie, jaki mogły udźwignąć budżety wspierane głównie przez preferencyjne pożyczki z WFOŚiGW oraz NFOŚiGW. Okazało się to niewystarczające wobec olbrzymich niedoborów w infrastrukturze ściekowej. Dlatego gminy, kierując do SGI PDB środki na opracowanie programu uporządkowania gospodarki ściekowej oraz na opracowanie wymaganej dokumentacji poprzedzającej inwestycje, inwestowały w przyszłość.

Na ostatnim etapie przygotowań przedinwestycyjnych, SGI PDB otrzymało wsparcie finansowe z NFOŚiGW, mające na celu opracowanie niniejszego SW jako załącznika do Wniosku kierowanego do Funduszu Spójności.

Inwestycje odtworzeniowe, modernizacje, remonty

W PGK „Dolina Baryczy” Plan Inwestycji Odtworzeniowych będzie realizowany z nadwyżki finansowej wygenerowanej przez przedsiębiorstwo.

PGK przewiduje bieżące remonty przejmowanej od gmin starej infrastruktury, co zostało ujęte w prognozie kosztów eksploatacji.

8.6. Sytuacja finansowa (obejmująca 4 lata wstecz).

1) Sytuacja finansowa zakładów gminnych z wyodrębnieniem gospodarki ściekowej.

Ze względu na fakt, iż PGK Dolina Baryczy rozpoczęło eksploatację istniejącej infrastruktury w Żmigrodzie od 01.01.2008 roku oraz od dnia 01.02.2008 roku w Miliczu, nie jest możliwe przedstawienie aktualnej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Do momentu powstania PGK w gminach Milicz i Żmigród gospodarka ściekowa prowadzona była przez zakłady budżetowe. Na podstawie dokumentów finansowych pozyskanych od jednostek budżetowych możliwe było wyodrębnienie z całej działalności jedynie struktury przychodów i kosztów operacyjnych związanych z prowadzeniem działalności wodno-ściekowej, które zostały przedstawione poniżej.

2) Struktura przychodów i kosztów operacyjnych

W Tabeli 8-5 została przedstawiona struktura przychodów z poszczególnych rodzajów działalności, sporządzona sumarycznie dla 2 zakładów na podstawie dostarczonych przez podmioty danych za lata 2004 – 2007.

Tabela 8–5. Struktura przychodów operacyjnych w 2 zakładach gminnych łącznie [w tys. zł]

Lp.	Przychody ze sprzedaży, w tym:	2004	%		2005	%		2006	%		2007	%	
1	Sprzedaż wody	2 573	56,02	100	2 518	53,71	100	2 557	56,41	100	2 574	54,13	100
	1. Milicz	1 831	-	71,16	1 812	-	71,97	1 910	-	74,69	1 850	-	71,87
	2. Żmigród	742	-	28,84	706	-	28,03	647	-	25,31	724	-	28,13
2	Sprzedaż usług odbioru i oczyszczania ścieków	1 955	42,57	100	2 112	45,04	100	1 976	43,59	100	2 093	44,02	100
	1. Milicz	1 287	-	65,82	1 303	-	61,72	1 258	-	63,68	1 249	-	59,68
	2. Żmigród	668	-	34,18	808	-	38,28	718	-	36,32	844	-	40,32
3	Razem działalność wodociągowo - kanalizacyjna	4 528	98,59	-	4 630	98,76	-	4 533	100	-	4 667	98,15	-
4	Wpływy z innej działalności	65	1,41	-	58	1,24	-	0	0	-	88	1,85	-
5	Razem przychody operacyjne	4 593	100	-	4 688	100	-	4 533	100	-	4 755	100	-

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z zakładów gminnych.

Tabela 8-6. Zmiany wielkości sprzedaży w latach 2004-2007 w 2 zakładach gminnych łącznie.

Lp.	Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007
	Wielkość sprzedaży	m ³	m ³	m ³	m ³
1	Woda	1 266 927	1 238 358	1 148 130	1 265 900
	1. Milicz	863 702	854 823	900 795	872 400
	2. Żmigród	403 225	383 535	247 335	393 500
2	Ścieki	757 970	809 106	873 607	766 982
	1. Milicz	526 177	526 779	518 008	520 472
	2. Żmigród	231 793	282 327	355 599	246 510
3	Sprzedaż łącznie	2 024 897	2 047 464	2 027 737	2 032 882

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z zakładów gminnych.

Poniżej przedstawione zostały koszty operacyjne gospodarki ściekowej w 2007r.

Tabela 8-7. Koszty poniesione na eksploatację i utrzymanie w gospodarce ściekowej w 2 zakładach gminnych łącznie. [w tys. zł]

GOSPODARKA ŚCIEKOWA w 2007r.				
Koszty poniesione na eksploatację i utrzymanie		Koszty poniesione przez poszczególne zakłady		RAZEM
		1. Milicz	2. Żmigród	
1	KOSZTY ZMIENNE	421	435	856
1.1	Materiały podstawowe	63	54	117
1.2	Materiały pozostałe	19	35	54
1.3	Energia	200	96	296
1.4	Opłata za korzystanie ze środowiska	101	125	226
1.5	Podatki i opłaty - inne	1	42	43
1.6	Usługi transportowe	0	5	5
1.7	Usługi remontowe i konserwacja	1	10	11
1.8	Usługi pozostałe	17	59	76
1.9	Pozostałe koszty	19	9	28
2	KOSZTY STAŁE	745	290	1 035
2.1	Wynagrodzenia	426	186	612
2.2	Świadczenia na rzecz pracowników	83	47	130
2.3	Alokowane koszty administracji i działów pomocniczych	236	57	293
3	Ogółem	1 166	725	1 891

Źródło: Zestawienie własne danych z zakładów gminnych.

Udział kosztów osobowych i kosztów ogólnych w strukturze kosztów jest bardzo wysoki i wynosi łącznie 54,73%.

3) Sytuacja finansowa PGK „Dolina Baryczy” Sp. z o.o.

Na podstawie przeprowadzonej powyżej analizy sformułowano następujące wnioski:

- ➔ Zakłady działające na rynku wodno-ściekowym, wypełniające zadania gmin, nie są nastawione na zysk. Ewentualny niedobór środków jest pokrywany z budżetów gmin.
- ➔ Otoczenie konkurencyjne nie ma większego wpływu na działalność gminnych zakładów wodno-ściekowych.
- ➔ Taryfy uwzględniały wszystkie składniki kosztów eksploatacji i utrzymania, natomiast nie uwzględniały amortyzacji, w związku z czym zakłady nie posiadały własnych środków na prowadzenie inwestycji rozwojowych i odtworzeniowych.

Rozpoczęcie działalności

Proces restrukturyzacji zarządzania gospodarką ściekową zakończył się 31.01.2008 r., z chwilą przekazania do spółki PGK wszystkich wartości majątkowych (związanych z gospodarką ściekową) oraz personelu (związanego z gospodarką ściekową) z 2 zakładów budżetowych gmin, które posiadają infrastrukturę ściekową.

Od tego momentu PGK rozpoczęło działalność eksploatacyjną na bazie istniejącej infrastruktury ściekowej oraz świadczenie usług odbioru i oczyszczania ścieków w oparciu o uchwalony „Regulamin odbioru i oczyszczania ścieków”.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Dolina Baryczy” Sp. z o.o. zawarło nowe umowy z dostawcami ścieków, a usługi rozlicza w oparciu o uchwalone indywidualnie taryfy dla poszczególnych gmin uczestniczących w przedsięwzięciu.